

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Crèdits	1,92 de presencials (48 hores) 4,08 de no presencials (102 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 2, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Estefania Lozano Serra estefania.lozano@uib.es	18:00h	19:00h	Dimecres	24/09/2014	21/01/2015	B-003
Eduardo Rigo Carratalá e.rigo@uib.es	15:45h	16:15h	Dimarts	22/09/2014	30/06/2015	Beatriu de Pinós. Despatx 14
	08:30h	09:00h	Dimecres	22/09/2014	30/06/2015	Beatriu de Pinós. Despatx 14

Contextualització

La matèria 'Psicologia del desenvolupament al llarg del cicle vital', s'imparteix a primer curs del Grau en Psicologia i està dividida en dues assignatures, aquesta 'Psicologia del desenvolupament al llarg del cicle vital I' que s'imparteix al primer semestre, i la 'Psicologia del desenvolupament al llarg del cicle vital II' que s'imparteix al segon semestre de l'any acadèmic.

Les dues assignatures tenen un caràcter bàsic i fonamental per la formació del futurs psicòlegs i psicòlogues. En aquesta assignatura l'alumnat recorrerà el camí que va des de la concepció i naixement d'un ésser humà fins a la seva mort, a la llum dels coneixements actuals de la psicologia i les ciències afins i, per tant, des d'una perspectiva multidisciplinària.

Es tracta d'estudiar com canviem, mantenint nostra identitat, al llarg dels anys que dura la vida. Com es va iniciar la nostra vida?, Com el nou ésser va canviant al llarg dels anys?, quins factors interns i externs influeixen en aquests canvis i com ho fan?. Com influïm en la vida dels altres i com aquests influeixen en nosaltres? Com evoluciona la nostra intel·ligència, les nostres emocions, la nostra socialització i la nostra personalitat en els diversos períodes de la vida?.

Els coneixements propis de la psicologia del desenvolupament són essencials per a la formació futura de l'estudiant i per a l'exercici de la professió en qualsevol de les seves especialitats. Resulta impossible abordar qüestions relatives a problemes psicològics en qualsevol àmbit de la vida sense contar amb una bona base formativa en relació al desenvolupament des de la triple perspectiva descriptiva, explicativa i optimitzadora.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Aquesta formació bàsica la pot complementar l'alumnat interessat amb varies assignatures d'oferta optativa (a quart curs): 'Transtorns del Desenvolupament' i 'Transtorns en el desenvolupament del llenguatge i la parla'

Requisits

Competències

Es relacionen les competències específiques i transversals de l'assignatura d'acord amb les establides al projecte de Plà d'estudis del Grau en Psicologia.

Específiques

- * Competència 1: (CE8). Conèixer els processos i etapes principals del desenvolupament psicològic al llarg largo del cicle vital en els seus aspectes de normalitat i anormalitat..
- * Competència 2: (CE13). Dominar les estratègies i tècniques per involucrar en la intervenció als destinataris/es, i proporcionar retroalimentació a les persones destinatàries de forma adequada i precisa en el camp de la Psicologia del Desenvolupament..
- * Competència 3: (CE14). Domini de la terminologia científica consubstancial als continguts de la Psicologia del Desenvolupament..
- * Competència 4: (CE23). Ser capaç de identificar diferències, problemes i necessitats en diferents contextos d'aplicació psicològica al camp de la psicologia del desenvolupament..

Genèriques

- * Competència 3: CT8. Capacitat per treballar en equip i col·laborar eficaçment amb altres persones, incloent equips multidisciplinars..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts s'agrupen en 8 temes que corresponen a la primera part de la matèria de Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital. Els continguts corresponen als conceptes i teories de la psicologia del desenvolupament i al desenvolupament des de el naixement fins la infància intermitja, amb l'excepció del desenvolupament social i de la personalitat que es veurà a la segona assignatura de la matèria, durant el segon semestre d'aquest primer curs dels estudis de Grau en Psicologia.

Continguts temàtics

- Tema 1. Concepte i objecte de la Psicologia del Desenvolupament. Els conceptes bàsics.
 - 1. Definició i camp d'estudi: Descripció, Explicació i Predicció - Optimització.
 - 2. Naturalesa i característiques dels processos evolutius.
 - 3. Les etapes evolutives.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

4. La conceptualització del desenvolupament i el debat històric:
5. Qüestions i controvèrsies en relació al desenvolupament humà

Tema 2. Perspectiva històrica i Teories Contemporànies i Actualitat.

1. El naixement de la Psicologia Evolutiva i la seva consolidació com a disciplina. La influència del processos històric socials en la concepció del desenvolupament humà.
2. Els precursors de la Psicologia del Desenvolupament.
3. Principals enfocaments teòrics: Les tradicions mecanicista, idealista, contextual dialèctica i darwinista i les seves manifestacions a l'àmbit de la Psicologia del Desenvolupament.
4. Les aportacions de Freud, Piaget, Bandura, Wallon, Vigotsky, Bowlby, Bronfenbrenner entre d'altres.
5. Els models i tendències a l'actualitat: Innatisme amb constructivisme, Innatisme amb associacionisme, Innatisme amb constructivisme y associacionisme (El conexionisme).

Tema 3. La investigació en Psicologia del Desenvolupament

1. Dissenys bàsics per a la investigació del desenvolupament: Investigació longitudinal. Investigació transversal. Combinació longitudinal-transversal. Estudis microgenètics. Investigació transcultural i comparativa.
2. Limitacions de la investigació del Desenvolupament.
3. L'ètica de la investigació.

Tema 4. Desenvolupament prenatal i naixement

1. El desenvolupament prenatal.
2. Les influències prenatales: Transmissió genètica i malalties genètiques: Defectes genètics i Cromosomopaties.
3. Els Teratògens: Implicació, detecció i prevenció dels agents teratògens i d'altres influències.
4. L'estat emocional de la mare.
5. Diagnòstic prenatal i assessorament genètic.
6. Aspectes culturals i psicològics del naixement.
7. El part i les possibles complicacions. La paternitat i la maternitat. Característiques del nou-nat i avaluació de la conducta neonatal.
8. El nin prematur i el problema del baix pes. Aspectes psicològics lligats al prematur.

Tema 5. Desenvolupament somàtic i psicomotor en la primera infància i la infància intermèdia.

1. La trajectòria del desenvolupament físic.
2. Proporcions i mida corporal. 3. Nutrició i desnutrició.
4. El cicle de la son.
5. El síndrome de mort sobtada del lactant.
6. Aspectes i seqüències del desenvolupament psicomotor.
7. El camí cap al domini psicomotor.
8. Desenvolupament físic i aspectes ambientals.

Tema 6. Desenvolupament dels processos sensorials i perceptius en la primera infància.

1. El processament de la informació en bebès.
2. Desenvolupament de la percepció visual: Agudesia visual, Contrast, Profunditat. Percepció de la Forma i reconeixement de cares.
3. El desenvolupament del sentit de l'oïda. l'olfacte i el gust.
4. La percepció intersensorial.
5. El desenvolupament de l'atenció.

Tema 7. El desenvolupament cognitiu e intel·lectual en la primera infància i la infància intermèdia.

1. El sistema cognitiu durant la primera infància. El naixement de la intel·ligència. Els mecanismes d'aprenentatge sensoriomotors.
2. El desenvolupament dels esquemes, la permanència de l'objecte i la imitació.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

3. El qüestionament de l'etapa sensoriomotora: Els treballs de Bower, Donaldson, Baillargeon, Meltzoff, Spelke, etc.
4. La memòria en la primera infància.
5. El desenvolupament cognitiu des de la perspectiva del processament de la informació.
6. Intel·ligència pre-operatòria i limitacions. Qüestionaments a l'etapa pre-operacional.
7. La etapa de les operacions concretes. Qüestionaments a l'etapa de les operacions concretes.
8. Els orígens socials del desenvolupament.
9. El joc simbòlic.
10. Les aportacions de la Teoria de la Ment.
11. Contribucions de les Teories del Processament de la informació.
12. El coneixement metacognitiu i l'autorregulació. Representació i solució de problemes.
13. La teoria de les Intel·ligències múltiples de Gardner.

Tema 8. Els inicis de la comunicació i el desenvolupament del llenguatge posterior.

1. El desenvolupament del llenguatge: models explicatius de la relació pensament llenguatge.
2. Les dimensions del llenguatge.
3. Les primeres etapes del desenvolupament del llenguatge. Etapa prelingüística. Les primeres paraules. Estils d'adquisició.
4. El llenguatge de dos elements: les primeres combinacions de paraules. Les combinacions de tres elements. El desenvolupament fonològic, morfosintàctic, semàntic i pragmàtic.
5. Adquisició del llenguatge i influències culturals.
6. Alguns elements socials del llenguatge: el 'llenguatge maternal', les incitacions, turnabouts, atenció conjunta, formats i 'andamiatge'.
7. El desenvolupament del llenguatge durant la infància intermèdia. El desenvolupament fonològic, morfosintàctic, semàntic i pragmàtic.
8. La adquisició de les funcions del llenguatge.
9. Les alteracions en el desenvolupament del llenguatge.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòriques (grup gran), seguint diversos textos i lectures de referència que serviran per a fixar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a classes pràctiques (grup mitjà) en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de lectures i comentaris de textos, resolució de problemes, anàlisis de casos, etc. tot la qual cosa permetrà iniciar-se en les competències previstes. El professorat proposarà a l'alumnat la realització d'activitats d'estudi i treball en grup i individual (preparació de lectures, treballs, etc.) per a la realització dels quals tindran el suport del professorat en tutories programades (grup gran o mitjà) prèviament. En aquestes tutories l'alumnat podrà compartir amb el professorat i amb els seus companys/as els dubtes sorgits, obtenir solució a les mateixes i començar a desenvolupar les competències de l'assignatura.

Part d'aquestes activitats i exercicis es realitzaran 'on line' per mitjà de la pàgina de les assignatures de la plataforma de teleeducació de la universitat. A més, l'alumnat haurà de desenvolupar per la seva banda estudi i treball autònom individual d'assimilació de la teoria i de les activitats pràctiques realitzades. De tot això haurien de respondre davant el professorat tant exposant els seus treballs i comentant-los en les tutories com realitzant proves escrites de teoria i pràctica.

(El alumnes que optin pel itinerari PRESENCIAL tenen l'itinerari A i els que optin pel NO PRESENCIAL tenen l'itinerari B).

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Volum de treball

Aquesta assignatura participa al Programa de Campus Extens i, per tant, conta amb una plataforma telemàtica que permet integrar en la formació de l'alumnat eines de comunicació, d'ensenyament- aprenentatge i d'avaluació per Internet i, per tot allò, el nombre d'hores presencials es redueix en el percentatge establert a la normativa, augmentant en la mateixa proporció la tasca que l'alumne realitza on-line.

(El alumnes que optin pel itinerari PRESENCIAL tenen l'itinerari A i els que optin pel NO PRESENCIAL tenen l'itinerari B que està especificat a la pàgina de l'assignatura a Campus Extens).

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Clase magistral	Grup gran (G)	La finalitat es la de oferir a l'alumnat una visió general i coherent dels els elements bàsics de cada un del temes del programa. La metodologia es basarà en la exposició oral per part del professor amb el suport de presentacions power-point i vídeos. S'introduiran element d'interacció amb l'alumnat.	40
Classes pràctiques	Exercicis pràctics	Grup mitjà (M)	La finalitat és que l'alumnat presenti el seu resultat d'un exercici previament plantejat per el professor. La metodologia es basa en la exposició oral per part de l'alumne de la seva proposta així com del debat entre l'alumnat a partir de les diverses aportacions a l'exercici prèviament plantejat .	5
Avaluació	Examen de continguts teòrics	Grup gran (G)	La finalitat es la d'avaluar les adquisicions del alumne en funció del objectius de la assignatura. La metodologia consistirà en exàmens d'elecció múltiple, vertader /fals, o d'omplir llacunes. Es realitzaran dos parcials eliminatoris, un al llarg del semestre i un segon en el període complementari d'avaluació, coincidint amb el final (final programat per l'alumnat que no ha superat el primer parcial o no s'ha presentat). Seran recuperables en el període d'avaluació extraordinària.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	L'objectiu es la consolidació per part de l'alumnat del coneixements pràctics i teòrics.	75
Estudi i treball autònom individual	Exercicis en xarxa Campus Extens	La finalitat es la d'avaluar les adquisicions del alumne en funció del objectius de la assignatura. La metodologia consistirà en activitats autoavaluatives per medi de exercicis d'elecció múltiple, vertader /fals, o	6

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		d'omplir llacunes, així com altre tipus d'exercicis breus. Es programarà un a la finalització de cada tema del programa.	
Estudi i treball autònom individual	Pràctiques no presencials.	La Finalitat es la de preparar les activitats pròpies de les pràctiques presencials. La metodologia es basa en el treball d'anàlisi d'un text, o la resolució de problemes, anàlisi de proves, l'estudi d'un cas o estudi de proves. L'alumne ha de contestar les qüestions plantejades pel professor i remetre-les via campus extens abans de la classe pràctica presencial, dins els terminis establerts pel professor.	5
Estudi i treball autònom en grup	Treball de camp	La finalitat es que l'alumnat realitzi una observació real d'algun aspecte del desenvolupament i analitzi el resultat a la llum dels coneixements teòrics. Metodològicament l'alumnat haurà de realitzar l'observació a partir de les propostes del Manual de Pràctiques de l'assignatura o a partir de propostes del propi grup. En aquest primer semestre es presentarà la programació completa del treball. La realització pràctica del mateix es durà a terme en l'assignatura del segon semestre.	16

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Els exàmens teòrics estaran distribuïts en dos parcials. El primer parcial (eliminatori) en el període de classes i el segon parcial en el període d'avaluació complementària. Els parcials no aprovats es podran recuperar en el període d'avaluació extraordinari de juliol.

A part d'aquestes avaluacions indicades més baix, l'alumnat de la opció No-presencial (Itinerari B) haurà de realitzar el exercicis del Dossier especial i, un examen pràctic sobre els continguts del dossier..

Tots l'alumnat, per poder superar l'assignatura, hauran d'obtenir la qualificació mínima o apte a cada un dels apartats d'avaluació que es contemplen a l'assignatura.

(El alumnes que optin pel itinerari PRESENCIAL tenen l'itinerari A i els que optin pel NO PRESENCIAL tenen l'itinerari B que trobaran especificat a la pàgina de Campus Extens.).

Exercicis pràctics

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	La finalitat és que l'alumnat presenti el seu resultat d'un exercici prèviament plantejat per el professor. La metodologia es basa en la exposició oral per part de l'alumne de la seva proposta així com del debat entre l'alumnat a partir de les diverses aportacions a l'exercici prèviament plantejat .
Criteris d'avaluació	Assistir a un 85% de les classes pràctiques i obtenir una qualificació mínima de 5 en les activitats realitzades.

Percentatge de la qualificació final: 10% amb qualificació mínima 5

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Examen de continguts teòrics

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	La finalitat es la d'avaluar les adquisicions del alumne en funció del objectius de la assignatura. La metodologia consistirà en exàmens d'elecció múltiple, vertader /fals, o d'omplir llacunes. Es realitzaran dos parcials eliminators, un al llarg del semestre i un segon en el període complementari d'avaluació, coincidint amb el final (final programat per l'alumnat que no ha superat el primer parcial o no s'ha presentat). Seran recuperables en el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	Obtenir un mínim de qualificació de 5. Les preguntes tindran quatre opcions de resposta. Les respostes contestades incorrectament restaran 0,33. En el cas de les preguntes vertader/fals, el descompte serà de un punt.

Percentatge de la qualificació final: 35% amb qualificació mínima 5

Exercicis en xarxa Campus Extens

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Sistemes d'autoavaluació (recuperable)
Descripció	La finalitat es la d'avaluar les adquisicions del alumne en funció del objectius de la assignatura. La metodologia consistirà en activitats autoavaluatives per medi de exercicis d'elecció múltiple, vertader /fals, o d'omplir llacunes, així com altre tipus d'exercicis breus. Es programarà un a la finalització de cada tema del programa.
Criteris d'avaluació	Realitzar els exercicis dins els terminis i horari marcat per cada activitat i obtenir un mínim de qualificació de 3.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Pràctiques no presencials.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	La Finalitat es la de preparar les activitats pròpies de les pràctiques presencials. La metodologia es basa en el treball d'anàlisi d'un text, o la resolució de problemes, anàlisi de proves, l'estudi d'un cas o estudi de proves. L'alumne ha de contestar les qüestions plantejades pel professor i remetre-les via campus extens abans de la classe pràctica presencial, dins els terminis establerts pel professor.
Criteris d'avaluació	Lliurar els exercicis dins els terminis marcats per cada activitat i obtenir una qualificació mínima de 4 a tots ells.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Treball de camp

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	La finalitat es que l'alumnat realitzi una observació real d'algun aspecte del desenvolupament i analitzi el resultats a la llum dels coneixements teòrics. Metodològicament l'alumnat haurà de realitzar l'observació a partir de les propostes del Manual de Pràctiques de l'assignatura o a partir de propostes del propi grup. En

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	21302 - Psicologia del Desenvolupament al llarg del Cicle Vital I
Grup	Grup 2, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

aquest primer semestre es presentarà la programació completa del treball. La realització pràctica del mateix es durà a terme en l'assignatura del segon semestre.

Criteris d'avaluació Lliurar la planificació del treball de camp dins el període marcat i obtenir l'apte del professorat responsable de la seva correcció

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Relació de Bibliografia de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

Berger.K.S. (2007). Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia. (7ª edición). Madrid. Edit. Médica Panamericana.

Craig, G.J & Baucum,D. (2009). Desarrollo Psicológico. (9ª edición). Mexico. Prentice Hall - Pearson.

Damon, W y Lerner, R.M. (1998). Handbook of Child Psychology. New York. John Wiley & Sons. (4 volúmenes)

Feldman, R.S.(2007) Desarrollo psicológico a través de la vida. (4ª edición). México. Pearson Educación

Kail, R.V. y Cavanaugh, J.C. (2006). Desarrollo Humano. Una perspectiva del ciclo vital. Madrid. Paraninfo-Thompson

Papalia, D.; Wendkos, S. Feldman, R.D. (2009). Desarrollo humano. (11ª edic) México: McGraw-Hill.

Bibliografia complementària

La Bibliografia complementaria clasificada per temes, es pot trobar a la pàgina de Campus Extens de l'assignatura.

Manual de propostes orientatives pel Treball de camp:

González, A.M; Fuentes, M.J; De la Morena, M.L. y Barajas, C. (1995). Psicología del Desarrollo: Teoría y Prácticas. Málaga. Aljibe

Altres recursos

Veure altres recursos a la pàgina de l'assignatura a Campus Extens.